

KÄSITYÖN YLEISEN
OPPIMÄÄRÄN
OPETUSSUUNNITELMA

www.taitoetelasuomi.fi

Onni elää käsityössä.

Taito Etelä-Suomi ry

taito

KÄSITYÖ- JA
MUOTOILUKOULU
ETELÄ-SUOMI

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN PERUSTIEDOT

Toiminimi: Taito Etelä-Suomi ry
Osoite: Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki
Puhelin: +358 50 435 4426
E-mail: info@taitoetelasuomi.fi
www: www.taitoetelasuomi.fi
Perustaminen: 1956
Y-tunnus: 0215321-1
Yhdistysrekisteri: 70.483

Toimiala

Käsi- ja taideteollisuus

Toiminta-alue

Helsinki sekä Uudenmaan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan, Päijät-Hämeen ja Kanta-Hämeen maakunnissa.

Toiminnan tarkoitus

Käsityön edistäminen taitona ja elinkeinona

Toimielimet

Yhdistyksen kokous sekä hallitus

Nimen kirjoittaminen

Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai hallituksen määräämä muu nimenkirjoittaja aina kaksi yhdessä.

Logotyyppi:

taito ETELÄ-SUOMI

KOULUN PERUSTIEDOT

Koulun nimi: Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu
Toiminimi: Taito Etelä-Suomi ry
Osoite: Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki,
Puhelin: +358 50 435 4426
E-mail: info@taitoetelasuomi.fi
www: www.taitoetelasuomi.fi

Toimipaikat

Helsinki

CraftCorner, Eteläesplanadi 4
Malmitalo, Ala-Malmin tori I
Pohjois-Haagan ala-aste, Tolarintie 6
Paloheinän ala-aste, Ylipalontie I
Asukastalo Kiila, Kevättori I

Hamina

Taitokeskus Hamina, Raatihuoneenkatu 2

Hyvinkää

Lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Villa Arttu, Kankurinkatu 4-6

Lahti

Taitokeskus Lahti, Vesijärvenkatu 19

Lappeenranta

Taitokeskus Lappeenranta, Kauppakatu 25

Lohja

Taitokeskus Lohja, Suurlohjankatu 12

Ojaniitun koulu, Ojaniitunkatu 3

Tuusula

Taitokeskus Hyrylä, Hyryläntie 12

Jokela talo, Keskustie 2

Ruukin koulu, Koulutie 7

Vantaa

Taitokeskus Hakunila, Hepokuja 6 A

Taitokeskus Hiekkaharju, Leinikkitie 22 B

Lastenkulttuurikeskus Toteemi, Myyrmäentie 6

Toiminnan aloittaminen

Helsingissä kaupungin luvalla vuonna 1996, OPM järjestämislupa 16.5. 2019

Haminassa kaupungin luvalla vuonna 2006

Hyvinkäällä kaupungin luvalla vuonna 1993, OPM järjestämislupa 1.1. 2009

Lahdessa kaupungin luvalla vuonna 1993, OPM järjestämislupa 16.5.2019

Lappeenrannassa kaupungin luvalla vuonna 1991, OPM järjestämislupa 16.5. 2019

Lohjalla vuonna 2011, OPM järjestämislupa 1.1. 2009

Tuusulassa vuonna 2002 OPM järjestämislupa 1.1. 2009

Porvoossa vuonna 2011, OPM järjestämislupa 1.1. 2009

Vantaalla kaupungin luvalla vuonna 1994, OPM järjestämislupa 1.1. 2009

Toiminnan tarkoitus

Käsityön taiteen perusopetus yleisen sekä laajan oppimäärän mukaan

Toimielimet

Yhdistyksen hallitus ja toiminnanjohtaja sekä käsityö- ja muotoilukoulun toimielimet

Nimen kirjoittaminen

Nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai hallituksen määräämä muu nimenkirjoittaja aina kaksi yhdessä.

Toiminta-alue

Helsinki sekä Uudenmaan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan, Päijät-Hämeen ja Kanta-Hämeen maakunnissa.

Oppilaitoksen opetuskieli

Suomi

Koordinointi

Käsityö- ja muotoilukoulun toimintaa koordinoi koulun rehtori yhteistyössä yhdistyksen toiminnanjohtajan kanssa.

Logotyyppi

taito KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU
ETELÄ-SUOMI

SISÄLTÖ

	sivu
1. Opetussuunnitelma	4
1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet	4
2. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet	4
2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä	4
2.2 Käsiyön yleisen oppimäärän opetuksen yleiset tavoitteet	5
3. Oppilaitoksen toiminta-ajatus	5
3.1 Oppilaitoksen arvot	5
3.2 Oppimiskäsitys	6
4. Opetuksen toteuttaminen	6
4.1 Oppilaitoksen oppimisympäristöt	6
4.2 Toimintatavat	7
4.3 Oppilaitoksen toimintakulttuuri	8
5. Opintojen laajuus ja rakenne	8
5.1 Opintojen laajuus	8
5.2 Opintojen rakenne	9
5.3 Oppimäärän yksilöllistäminen	9
6. Oppimisen arviointi	9
6.1 Arvioinnin tehtävä	9
6.2 Oppimisen arviointi käsiyön opetuksessa	10
6.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	10
6.4 Todistukset	11
7. Varhaisiän käsiyökasvatus	11
7.1 Varhaisiän käsiyökasvatuksen tavoitteet ja sisältö	11
8. Käsiyön taiteen yleisen oppimäärän yhteiset opinnot	12
8.1 Opintokokonaisuudet	12
8.2 Tavoitteet	13
9. Käsiyön taiteen yleisen oppimäärän teemaopinnot	14
9.1 Opintokokonaisuudet	15
9.2 Tavoitteet	16
10. Aikuisten käsiyön taiteen perusopetus	16
10.1 Yhteiset opinnot	17
10.2 Teemaopinnot	18
11. Oppilaaksi ottamisen periaatteet	18
11.1 Opiskelijaksi hakeminen ja opinto-oikeus	18
11.2 Oppilaspaikan peruminen	18
12. Yhteistyö huoltajien kanssa	19
13. Toiminnan jatkuva kehittäminen	19

Liitteet:

1. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet
2. Taito Etelä-Suomi ry:n käsiyö- ja muotoilukoulun johtosääntö
3. Asetus opetustoimenhenkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)
4. Taito Etelä-Suomen käsiyö- ja muotoilukoulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
5. Taito Etelä-Suomen käsiyö- ja muotoilukoulun opintopolku
6. Päätötodistus pohja

I. OPETUSSUUNNITELMA

I.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelmanperusteet

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat:

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §). Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

Koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan tarkentaen ja täsmentäen niitä. Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen opettajien ja mahdollisuuksien mukaan myös oppilaiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa. Koulutuksen järjestäjä suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetuksen määrä mitoitetaan niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa.

2. TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua, tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

2.2 Käsityön yleisen oppimäärän opetuksen yleiset tavoitteet

Yleisen oppimäärän tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta. Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisekeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

Käsityön yleisen oppimäärän tehtävänä on tarjota oppilaille kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opinnot luovat edellytyksiä oppilaan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan. Opetuksella tuetaan oppilasta oman ilmaisun, ongelmanratkaisun ja tekemisen tavan etsimisessä. Kokeemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla kehitetään oppilaan käsityötaitoja. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla.

3. OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu on monipuolinen ja laaja-alainen oppilaitos, joka antaa käsityön taiteen opetusta lapsille, nuorille ja aikuisille. Käsityö- ja muotoilukoulun toiminta-ajatus on tuottaa laadukasta, omaleimaista ja yksilöiden kehittämistä edistävää opetusta.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu hyödyntää opetuksessa kulttuurien välistä erilaisuutta, paikallista osaamista ja uudistaa perinteistä käsityö- ja muotoilukulttuuria vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin kestävästä käsityön ja muotoilun periaatteita noudattaen.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu toimii tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä muiden taideoppilaitosten, kulttuuritoimijoiden sekä alan yrittäjien kanssa. Yhteistyöllä luodaan aktiivisesti keinoja, joilla tuodaan esille käsityötaiteen perinteistä osaamista, kunkin toimipaikan omaleimaista sekä ympäröivää yhteiskuntaa. Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun toiminta-ajatus perustuu valtakunnallisen Taitoliiton toiminta-ajatuksen edistämiseen taitona ja elinkeinona sekä toiminnan päämäärään hyvänä olona, käsityöelämyksinä ja kädentaitojen osaamisena elämän eri vaiheissa.

3.1 Oppilaitoksen arvot

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun arvot ovat **käsityön muotoilukasvatus, taitokulttuuri, yksilöllisyys, kestävä kehitys ja yhteistyö**. Arvot perustuvat valtakunnallisen Taitoliiton edistämiin arvoihin, jotka ovat: luovuus, taito, yrittäjäisyys ja kestävä kehitys.

Käsityön muotoilukasvatus on keskeinen osa käsityö- ja muotoilukoulun arkea ja sen avulla tuetaan taitokulttuurin kehittymistä sekä vahvistetaan luovaa ongelmanratkaisukykyä.

Taito on käsityöopetuksen pitkäjänteistä kehittämistä, millä varmistetaan taidon jatkuvuus ja vahvistetaan eri paikkakuntien omaleimaista.

Yksilöllisyys tarkoittaa ainutkertaisen ihmisen arvostamista, ajatusten kuuntelemista, kannustamista, oman luovuuden lähteiden ja visuaalisen ilmaisutaidon löytämistä sekä henkilökohtaisen oppimistyylin ymmärtämistä.

Kestävän kehityksen opetuksessa huomioidaan eettiset ja moraaliset näkökulmat sekä tunnustetaan valintojen vaikutus yksilöön, yhteisöön ja ympäristöön. Kestävä kehitys näkyy käsityö- ja muotoilukoulussa tehtävinä, tuotteina, tekoina ja tarinoina.

Yhteistyötä käsityö- ja muotoilukoulussa tehdään oppilaiden, huoltajien, henkilöstön ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyön avulla vahvistetaan olemassa olevia käytänteitä, opitaan toisilta ja päästään parempiin lopputuloksiin.

3.2. Oppimiskäsitys

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun opetuksen lähtökohdina ovat käsityölle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Käsityöhön ja muotoiluun sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Käsityön taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Käsityön taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Käsityön taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on käsityössä kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulussa oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

4. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Oppilaitoksen oppimisympäristöt

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun oppimisympäristöllä tuetaan oppilaiden kasvua ja innostetaan heitä oppimaan ja kehittämään osaamistaan. Oppimisympäristössä on turvallinen, avoin ja myönteinen ilmapiiri. Jokaiselle oppilaalle tarjotaan mahdollisuus onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin.

Tavoitteena on luoda edellytykset aktiiviseen ja pitkäjänteiseen oppimiseen sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulussa oppimisympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tietoja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttäminen antavat mahdollisuuden käsityön taiteen opiskeluun opetussuunnitelmanperusteiden mukaisesti.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun periaate on “menemme sinne, missä lapset ovat” eli pyrimme antamaan opetusta mahdollisimman lähellä lasten elinympäristöä välttämällä pitkiä välimatkoja ja kuljetuksia. Käsityön perusopetusta annetaan useissa toimipisteissä. Taito Etelä-Suomen toiminta-alueella. Tarvittaessa hankitaan lisää opetustiloja huomioiden eri yhteistyötahot. Tarpeen mukaan vuokrataan erityistiloja, mikäli käytettävät tekniikat tai materiaalit sitä vaativat. Opetusjärjestelyistä sovitaan kuntakohtaisesti. Oppimisympäristöjä monipuolistetaan tekemällä erilaisia yhteistyöhankkeita ulkopuolisten toimijoiden ja organisaatioiden kanssa. Tavoitteena on tuoda sosiaalinen ja yhteiskunnallinen näkökulma osaksi opintoja.

4.2 Toimintatavat

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun opettajat huomioivat oppilaan yksilöllisen oppimistyylin ja kehitysvaiheet, vahvuudet, potentiaalin ja kiinnostuksen kohteet. Käsityötaitojen ja tietojen oppiminen sekä tutkiva ja ratkaisukeskeinen asenne oppimiseen ja ilmaisuun edellyttävät vuorovaikutusta oppijan, opettajan ja ryhmän välillä. Mielikuvitus, ihmettely ja ideoiden kehittäminen toimivat työskentelyn lähtökohtina. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat keskeisen kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

Opinnoissa on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämiseksi, vuorovaikutukselle, tulkinnalle, arvottamiselle ja aktiiviselle toimijuudelle perustuva lähestymistapa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Käsityön taiteen opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan. Työtavat valitaan tavoitteellisesti kasvattamaan opiskelijan pitkäjänteisyyttä, vuorovaikutustaitoja, keskittymiskykyä, herkkyyttä, eläytymiskykyä, oma-aloitteisuutta, vastuuta ja itseluottamusta sekä sosiaalisia taitoja. Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulussa ohjataan oppilasta arvostamaan ryhmän muita jäseniä sekä omia että muiden oppimisprosesseja ja -tuloksia. Kysytään, kannustetaan, kiitetään ja kunnioitetaan.

Työtavat ja sisällöt valitaan niin, että ne kehittävät ja monipuolistavat oppilaan omaa ilmaisua ja oivaltamista opintojen edetessä. Oppilasta kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaita ohjataan myös tarkastelemaan käsityötä historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välillä.

Vuosittaisen opetusohjelman tavoitteet ja sisällöt laaditaan ennen seuraavaa lukuvuotta erikseen alle kouluikäisten varhaisiän opinnoille, lasten ja nuorten yhteisille opinnoille, teemaopinnoille sekä aikuisten opinnoille. Sisällössä huolehditaan siitä, että opetus on luonteeltaan sen sisällöstä vastaa toimipisteiden opetushenkilöstö. Opettajan tulee huolehtia lukuvuoden tavoitteiden täyttymisestä.

4.3. Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Taito-Etelä Suomi ry on yksi Taitojärjestön 15 alueyhdistyksestä, joiden yli 100 toimipaikkaa ovat Suomen laajin käsityön palveluverkosto. Taitoyhdistykset tarjoavat matalan kynnyksen kohtaamisia, joissa käsitöistä kiinnostuneet ihmiset ja yhteisöt voivat kohdata käsityön äärellä.

Taitojärjestön koulutus- ja neuvontatoiminnan tavoitteena on mahdollistaa elinikäiset oppimispolut käsityössä. Alueelliset yhdistykset toimivat yhä kiinteämmässä yhteistyössä kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Taiteen perusopetuksen käsityökoulut ovat taitoyhdistysten yksi tärkeimmistä toiminnoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää käsityön taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Lähtökohtana on aito kohtaaminen sekä välittävä ja kunnioittava vuorovaikutus sekä kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulussa on tärkeää luoda kannustava ilmapiiri, jossa on mahdollista oppia myös erehdyksen kautta. Oppiminen on prosessi, joka ei välttämättä etene suoraviivaisesti kohti lopputulosta. Oppimisen aikana syntyy uusia oivalluksia ja alkuperäinen suunnitelma voi muuttua. Lopputuloksena voi syntyä valmis tuote tai palvelu, mutta myös prosessi itsessään voi olla tavoitteena.

Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Pedagogiikkaa ja käsityön taiteen osaamista kehitetään jatkuvasti koulutuksen, projektien ja kehittämishankkeiden kautta. Opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi ovat koko käsityö- ja muotoilukoulun yhteinen tehtävä. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen, kuten taitokeskusten ja tapahtumajärjestäjien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

5. OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Yleisen oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatukselta. Niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt määritellään opetussuunnitelman perusteissa taiteenaloittain. Opinnoja järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että oppilaan ikä sekä aiemmin hankitut tiedot ja taidot otetaan huomioon opetusmenetelmissä.

5.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisessa laajuudessa opetustunti on 45 minuuttia. Laskennallinen tuntimäärä koostuu kontaktiopetuksesta sekä omaehtoisesta oppimisesta. Käsityön taiteen yleisen oppimäärän opinnot on tarkoitettu pääsääntöisesti 7-16-vuotiaille.

Yhteisten opintojen edeltävän varhaisiän käsityökasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä. Oppilaan tulee suorittaa sisältöjä jokaisesta opintokokonaisuudesta vähintään yksi jakso. Opinnot muodostuvat yksilöllisesti oppilaan suorittamien opintojaksoiden mukaan. Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Käsityön taiteen teemaopinnot käsityökoulussa voidaan aloittaa, kun yhteiset opinnot on suoritettu. Teemaopintojen kesto on keskimäärin kaksi vuotta. Teemaopinnoissa laajuus on 200 tuntia. Tuntimäärä koostuu kontaktiopetuksesta sekä omaehtoisesta oppimisesta. Opinnot muodostuvat yksilöllisesti oppilaan suorittamien opintojaksoiden mukaan.

Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän jälkeen päättötodistus, kun hän on suorittanut koko yleisen oppimäärän sisältyvien yhteisten opintojen lisäksi teemaopinnot.

5.2 Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot järjestetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen opintokokonaisuuksien tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta tasolta toiselle eteneväksi. Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on perustaitojen hankkiminen ja teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota keskenään vaihtoehtoisia teemaopintojen opintokokonaisuuksia.

Oppilaan hyväksi voidaan lukea myös muilla taiteenaloilla suoritettuja opintoja. Oppilaan tulee näyttää toteen aikaisemmin suoritettujen opintojen käsityö- ja muotoilukoululle yhteisesti sovitulla tavalla. Opintokokonaisuuksien tarjonta ja järjestys määritellään paikallisesti ja paikalliset tarpeet huomioon ottaen.

Koulutus voi sisältää myös valinnaisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden taiteen perusopetusta antavien tahojen kanssa (esim. lasten ja nuorten kuvataidekoulu). Koulutuksen järjestäjä voi määritellä näitä opintoja sisällytettäväksi opintoihin.

5.3 Oppimäärän yksilöllistäminen

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulussa yksilöllistämistä käytetään, kun oppilaalla on muita hyväksiluettavia opintoja. Tällöin hänen aiemmat suorituksensa tunnustetaan ja tunnustetaan ja hyväksiluetaan nykyisissä opinnoissa. Tunnistaminen tapahtuu todistuksella tai muulla dokumentilla, jolla voidaan osoittaa hyväksiluettavat tiedot ja taidot.

Yksilöllistäminen tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien tai arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Oppimäärän yksilöllistämisen mahdollisuudesta annetaan tietoa huoltajille.

6. OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin.

Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

6.2 Oppimisen arviointi käsityön taiteen opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisusaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin. Oppilasta perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Arvioinnin kohteet perustuvat tavoitteisiin ja oppimiseen, ei koskaan henkilöön.

Käsityön yleisen oppimäärän tavoitteet ja arvioinnin kohteita ovat

- 1) Taidot ja muotoilu
- 2) Yhteiskunta ja kulttuuri
- 3) Taiteiden ja tieteiden välisyys

Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista. Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten arviointikeskusteluja sekä itse- ja vertaisarviointia. Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Oppilas saa sanallista palautetta opinnoistaan niille asetettujen tavoitteiden näkökulmista.

Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen.

6.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi.

Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluetun opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

6.4 Todistukset

Käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus on virallinen asiakirja, joka noudattaa Opetushallituksen vahvistamaa käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot.

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä.

7. VARHAISIÄN KÄSITYÖKASVATUS

Varhaisiän käsityökasvatuksen taiteen perusopinnot voi aloittaa 4-5- vuotiaana ja varhaisiän opintojen kesto on 1-2 vuotta aloituksesta riippuen. Taito käsityö- ja muotoilukoulussa varhaisiän käsityökasvatusta annetaan alle kouluikäisille lapsille, opinnot voi aloittaa sinä vuonna, kun täyttää neljä vuotta. Opintoja voidaan jatkaa 6-7-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen siirrytään käsityön taiteen perusopetuksen yleisen tai laajan opintoihin. Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnot ovat luonteeltaan taiteen perusopintoihin valmentavia eikä niistä saada todistusta. Varhaisiän käsityökasvatuksen järjestämisestä päätetään kunta- ja opetuspistekohtaisesti. Koulutuksen järjestäjä päättää mahdollisen varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteista, sisällöistä ja laajuudesta. Varhaisiän käsityökasvatuksessa suoritettuja opetustunteja ei lasketa oppilaan hyväksi hänen muissa taiteen perusopetuksen opinnoissa.

7.1 Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteet ja sisällöt

Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteena on tutustua lähiympäristöön havainnoiden, ihmisten, tulkien, leikkien ja elämyksellisesti kokien. Käsityön opinnoissa kokeillaan ja harjoitellaan taitoja erilaisten tekniikoiden, materiaalien ja välineiden turvallisen käytön avulla. Toiminta ja tekeminen rakentuvat oppilaiden omakohtaisille elinympäristön kokeuksille sekä kulttuuri- ja taideilmiöille. Opinnoissa harjoitellaan toisten huomioimista, ryhmätöitä ja omaan työhön keskittymistä. Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnoissa oppilas opiskelee käsityön eri osa-alueita, jotka ovat:

Opetuksella tuetaan lapsen itsetunnon kehittymistä ja myönteisen minäkuvan muodostumista. Tavoitteena on, että oppilaan kokemukset ja elämykset visuaalisista taiteista ovat myönteisiä. Käsityö ja muotoilu ovat voimakkaasti myös yksilöllisiä ja kulttuurisia kokemuksia. Käsityökasvatus on kulttuuriperimän siirtoa, jossa annetaan lapselle kulttuurisen identiteetin perusta. Oppilaat opettelevat erilaisia kädentaitoja, eri materiaalien työstämistä useilla tekniikoilla, erilaisten työvälineiden käyttöä ja niiden nimikkeistöä sekä ryhmässä toimimista. Työskentelyssä on keskeistä leikinomaisuus ja tekemisen ilo.

8. KÄSITYÖN TAITEEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN YHTEISET OPINNOT

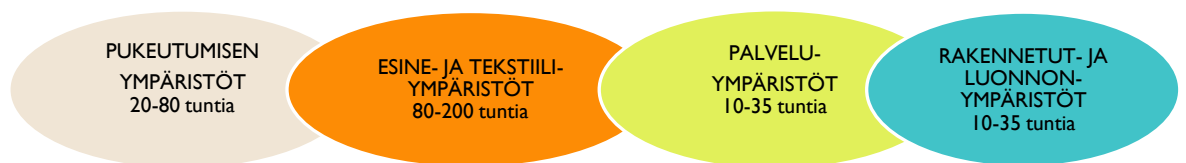
Käsityön yleisen oppimäärän yhteisissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilussa opitaan luovaa, kokonaisvaltaista ja käyttäjälähtöistä suunnittelua. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä. Käsityön taiteen yleisen oppimäärän yhteisissä opinnoissa oppilas perehtyy monipuolisesti käsityön eri osa-alueisiin sekä materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin.

Hän harjoittelee käsityön perustaitoja käsityökaluin ja tutustuu valmistuksessa tarvittaviin koneisiin sekä käyttää käsityöhön soveltuvia materiaaleja monipuolisesti. Oppilas harjoittelee tilan ja suhteiden ymmärtämistä, teknisiä ratkaisuja, värien käyttöä ja sommittelua sekä havainnoi ympäristöä ja tulkitsee ja soveltaa kokemuksiaan käsityön suunnittelussa ja valmistamisessa.

Oppilaiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöllisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omassa työskentelyssä. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesti, esteettisesti ja eettisestä näkökulmasta. Oppilaita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

Oppilas ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja työskentelemisestään perehtyen taitojen ja tietojen yksilölliseen soveltamiseen ja käyttämiseen uusissa tilanteissa. Hän perehtyy luovaan ongelmakeskeiseen ajatteluun ja kehittää kykyään tehdä esteettisiä ja kestävästi kehityksen mukaisia valintoja.

YHTEISET OPINNOT YHTEENSÄ 300 TUNTIA

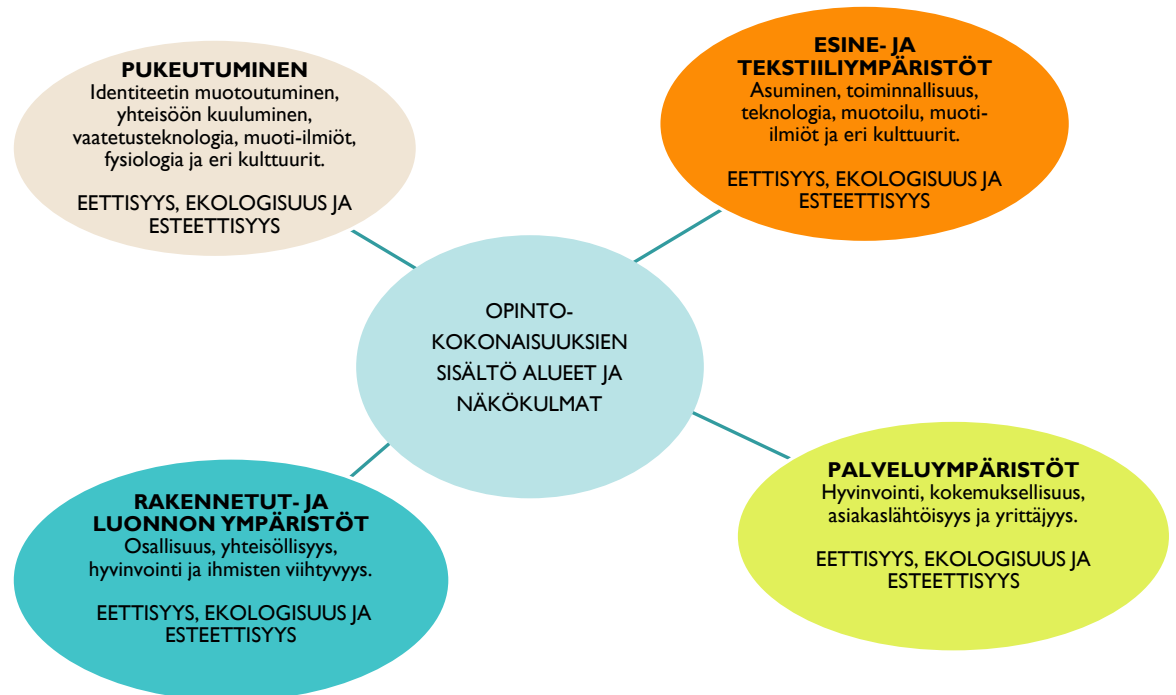

8.1 Opintokokonaisuudet

Käsityöilmaisu perustuu kulttuuriperintöön, taiteiden välisyyteen ja luonnontuntemukseen. Oppilas oppii arvostamaan kädentaitoja, luovuutta ja kykyä ymmärtää sekä toteuttaa laajoja kokonaisuuksia. Erilaisten tehtävien avulla tutustutaan materiaaleihin ja niiden työstämiseen. Oman havainnoinnin ja kokemusten kautta kehittyy tekijän rakenne-, väri-, muoto- ja tilataju. Työskentely on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Käsityö tuottaa elämyksiä ja onnistuminen vahvistaa itsetuntoa.

Opetuksessa oppilasta ohjataan luomaan esteettisesti laadukkaita ympäristö- ja käyttäjäystävällisiä tuotteita sekä kehittämään kestävästä kehityksen mukaisia ratkaisuja. Käsityötä ja muotoilua tarkastellaan esteettisesti, ilmaisullisesti, funktionaalisesti, fysiologisesti ja rakenteellisesti sekä materiaalisesti.

Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Opintojaksojen suunnittelun lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään oppilaiden henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Opintokokonaisuuksia ovat: Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut- ja luonnon ympäristöt. Opintokokonaisuuksien sisältöalueita tarkastellaan seuraavista näkökulmista.

8.2 Tavoitteet

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteet pohjautuvat Opetushallituksen laatimiin opetussuunnitelman perusteisiin. Opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta näkemään käsityö monitehteenä ilmiönä. Oppilasta innostetaan tarkastelemaan käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilasta kannustetaan ideoimaan ja rakentamaan uutta. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun elinikäiseen harrastamiseen.

Käsityön yhteisten opintojen tavoitteena on hankkia käsityön perustaidot. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Käsityön yhteisten opintojen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsityön merkityksen ihmisen hyvinvoinnissa. Tavoitteena on myös ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentamaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan.

Käsityön taiteen perusopinnot antavat oppijalle valmiuksia työelämässä toimimiseen kasvattamalla muun muassa oma-aloitteisuutta, yritteliäisyyttä, pitkäjänteisyyttä ja rohkeutta. Käsityön taiteen opintoja voi hyödyntää myös hakeuduttaessa ilmaisu- ja kuvataidepainotteisiin yläkouluihin ja lukioihin sekä ammatillisiin opintoihin.

Taidot ja muotoilu, opetuksen tavoitteena on

- tukea ja rohkaista oppilasta kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- kannustaa oppilasta havainnoimaan arjen elinympäristöstään nousevia tarpeita herättää oppilaan innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen
- rohkaista oppilasta materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
- ohjata oppilasta ymmärtämään työohjeiden, menetelmien ja -järjestyksen yhteys lopputulokseen
- ohjata oppilasta välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön

Yhteiskunta ja kulttuuri, opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kulluttajaksi
- tuoda näkyväksi oppilaiden ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista
- rohkaista oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia käsityössä
- auttaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- auttaa oppilasta ymmärtämään käsityöyrittäjyyden traditiota.

Taiteiden ja tieteiden välisyys, Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta hahmottamaan käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan toimintaansa kestäväen kehityksen näkökulmasta
- Innostaa oppilasta kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun.

Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan niin, että yllä mainitut tavoitealueet toteutuvat sisällöltään monipuolisiksi.

9. KÄSITYÖN TAITEEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN TEEMAOPINNOT

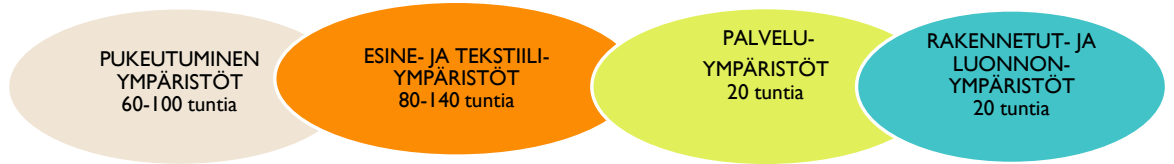
Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön teemaopinnojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus. Koulutuksen järjestäjä määrittelee teemaopinnojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

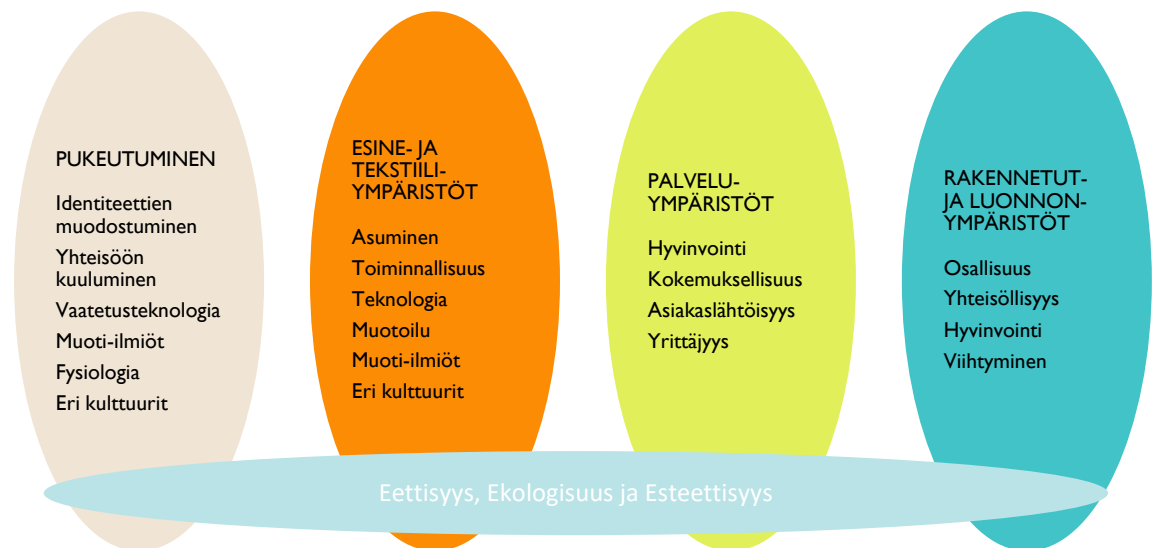
TEEMAOPINNOT YHTEENSÄ 200 TUNTIA

9.1 Opintokokonaisuudet

Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut- ja luonnonympäristöt. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Käsityön teemaopinnot keskeiset sisällöt ovat samat kuin yhteisissä opinnoissa. Käsityön taiteen teemaopinnoissa oppilas syventää ilmaisuja vuorovaikutustaitojaan keskeisten sisältöalueiden näkökulmasta. Hän syventää kykyään hahmottaa, ymmärtää ja sanallistaa muotokieltä, elinympäristön monimuotoisuutta sekä ympäristön kulttuuriarvoja. Teemaopinnoissa oppilas suunnittelee ja valmistaa yksilöllisiä tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät tiedolliset, taidolliset, elämykselliset ja sosiaaliset tekijät. Oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Hän ymmärtää, että yhteiskunnassa käsityö ilmenee tekoina, tuotteina ja teoksina. Hän osaa tarkastella käsityötä ammatillisena toimintana, taitoteknologiana, kulttuurina ja kulttuuriperintönä sekä taiteena ja harrastuksena.

9.2 Tavoitteet

Käsityön teemaopinnot tavoitealueet ovat: Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys. Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan niin, että edellä mainitut tavoitealueet toteutuvat sisällöiltään monipuolisiksi.

Taidot ja muotoilu, Opetuksen tavoitteena on

- ohjata ja tukea oppilasta syventämään kädentaitojaan
- rohkaista oppilasta syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan
- kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua uusilla taidoilla
- kehittää oppilaan kykyä hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä ja menetelmiä omassa työskentelyssään.

Yhteiskunta ja kulttuuri, Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta syventämään käsityökulttuurin tuntemusta ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti
- ohjata oppilasta pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa oppilasta osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- ohjata oppilasta ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa
- kannustaa oppilasta tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen

Taiteiden ja tieteiden välisyys, Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
- kannustaa oppilasta hyödyntämään kestävä kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- innostaa oppilaita yhteisölliseen kekseliäisyyteen
- rohkaista oppilasta visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi.

10. AIKUISTEN KÄSITYÖN TAITEEN OPETUS

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun aikuisten opetuksessa noudatetaan käsityön yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Käsityön aikuisten opetuksen tavoitteena on oman ilmaisutavan, muotoilujattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon aikuisen oppijan motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen. Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, ponnistelemisen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla.

Tavoitteena on, että aikuinen oppija voi syventää opintojaan itseä kiinnostaviin sisältöihin. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Opinnot antavat valmiuksia opitun hyödyntämissä omassa työssä, harrastuksissa, elinikäisessä oppimisessa tai yritystoiminnassa. Koulutuksen järjestäjä päättää tavoitteista, sisällöistä ja laajenuksista.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulussa aikuisten käsityöntaiteen yleisen oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Aikuisten opintojen sisältö- ja tavoitealueet ovat samat kuin lasten ja nuorten käsityön taiteen perusopetuksen yhteisissä opinnoissa sekä teemaopinnoissa. Sisältöalueet ovat: Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut- ja luonnonympäristöt. Tavoitealueet ovat: Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys. Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan sisältö- ja tavoitealueiden pohjalta. Aikuisten opinnot sisältävät runsaasti itsenäistä työskentelyä etenkin syventävässä vaiheessa. Aikuisten opetuksessa korostuvat heidän kiinnostuksensa kohteet käsityön eri osa-alueilla sekä heidän aiemmat opintonsa visuaalisten taiteiden alueilla. Opinnoissa painotusalueita ovat esteettinen, visuaalinen ja kulttuurinen osaaminen, perinteen taitaminen, käsityöilmäisun kehittäminen sekä käsityöllisten tekniikoiden ja materiaalien hallinta ja käden taidot.

10.1 Yhteiset opinnot

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityön tekemistä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulussa aikuisten käsityön taiteen yhteiset opinnot ovat laajuudeltaan 300 tuntia. Aikuisten opetus järjestetään pidemmissä opetuskerroissa kuin lasten ja nuorten. Pääsääntöisesti opetuskerrat ovat 4-6 oppitunnin kokonaisuuksia. Osa opetuksesta voidaan järjestää myös ohjattuna etäopiskeluna tai opintokerroja voidaan yhdistää töiden tai työympäristön niin vaatiessa. Aikuisten opiskelussa myös valinnaisopintojen merkitys kasvaa ja ne huomioidaan mahdollisuuksien mukaan laadittaessa opinto-ohjelmaa.

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu laatii keväisin opetusohjelman seuraavalle lukuvuodelle huomioiden osaamistasolta toiselle etenevän oppimisen. Koulutuksen järjestäjä päättää opetuksen teemoista ja aiheista, jotka näkyvät opintojen toteutuksessa. Rehtori ja alueelliset vastuupettajat huolehtivat siitä, että lukuvuosisuunnitelman tavoitteet täyttyvät ja opetussuunnitelman vaatimukset toteutuvat lukuvuosittain.

Aikuisten käsityön taiteen perusopintojen arviointi yhteisissä opinnoissa

Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan käsityötaitojen harjoittelua ja itseilmaisua, niiden kehittymistä sekä yhdessä oppimista. Jatkuvassa arvioinnissa ja muussa palautteessa hyödynnetään monipuolisesti itse ja vertaisarviointia.

Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin. Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä.

10.2 Teemaopinnot

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulussa aikuisten käsityön taiteen teemaopinnot ovat laajuudeltaan 200 laskennallista tuntia. Teemaopinnoille on ominaista havainnoinnille, pohdiskelulle, käsitteellistämiseksi, vuorovaikutukselle, tulkinnalle, arvottamiselle ja aktiiviselle toimijuudelle perustuva lähestymistapa.

Teemaopintojen arviointi yleisen oppimäärän opinnoissa

Teemaopinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan oppimistavoitteiden asettamista sekä reflektointiin, itseohjautuvuuden ja oppimaan oppimisen taitojen kehittämistä. Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin voidaan sisällyttää lopputyö, joka muodostuu tuotteesta tai teoksesta sekä siihen liittyvästä dokumentaatiosta. Oppilas sopii lopputyönsä tavoitteista ja toteuttamistavasta yhdessä opettajan kanssa. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja henkilökohtainen teemaopintojen suuntautuminen.

11. OPILAIDEN OPINTO-OIKEUDEN PERIAATTEET

11.1 Opiskelijaksi hakeminen ja opinto-oikeus

Uusien opiskelijoiden haku aika seuraavan lukuvuoden opintoihin alkaa huhtikuussa. Vapautuville oppilaspaikoille voi hakea myös kesken lukuvuoden. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella tai koululta saatavalla hakulomakkeella, jolloin kaavake palautetaan oppilaitokseen allekirjoitettuna. Oppilasvalinta tapahtuu ilmoittautumisjärjestyksessä. Valitsematta jääneet opiskelijat ovat varasijoilla lukuvuoden ajan. Alaikäisen ilmoittautumisen ja oppilaspaikan perumisen voi tehdä ainoastaan huoltaja. Valinnasta, oppilaspaikkojen ehdoista sekä opiskelusta käsityö- ja muotoilukoulussa ilmoitetaan valituille oppilaille sähköpostilla. Käsityökoululla ei ole vapaaoppilaspaikkoja. Sisaralennuksen suuruus ja ehdot ilmoitetaan oppilasmaksujen yhteydessä.

11.2 Oppilaspaikan peruminen

Uudet oppilaat: voi perua oppilaspaikkansa ennen lukukauden alkua ilman peruutusmaksua, viimeistään 21.8. Peruutuksen voi tehdä myös peruutusmaksulla vielä ennen neljättä kokoontumista. Ilmoitus oppilaspaikan perumisesta tulee tehdä koululle kirjallisesti sähköpostiviestillä rehtorille tai alueen vastuopettajalle. Myöhemmin keskeytetyt opinnot eivät vapauta lukukausimaksusta.

Jatkavat oppilaat: jos jatkava opiskelija peruu oppilaspaikkansa 1.8 tai 1.12 mennessä, peruutusmaksua ei peritä. Myöhemmin tehdyistä peruutuksesta peritään peruutusmaksu. Lukukauden alettua perimme koko lukukauden oppilasmaksun. Mikäli oppilas keskeyttää opinnot kesken lukuvuoden tulee siitä tehdä ilmoitus koululle kirjallisesti sähköpostiviestillä rehtorille tai alueen vastuopettajalle.

Rehtorilla on oikeus erottaa oppilas, jonka käytös on uhkaksi muulle ryhmälle tai opettajalle. Myös maksamattomat maksut johtavat oppilaspaikan menetykseen. Ryhmiä voidaan yhdistää, jos oppilasmäärä laskee kesken lukuvuoden lasten varhaisiän opinnoissa, yleisissä opinnoissa, teemaopinnoissa sekä aikuisten ryhmissä.

12. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu haluaa kehittää toimintaansa ja kuulee mielellään ideoita oppilailta ja vanhemmilta sekä järjestettyjen tyytyväisyyskyselyiden kautta että sähköpostitse tai suullisesti lukuvuoden aikana. Vanhemmille annetaan tietoa lukuvuoden alussa lukukausien sisällöistä.

Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu tiedottaa nettisivuillaan ajankohtaisista asioista ja mahdollisista muutoksista. Oppilaille ja heidän vanhemmilleen jaetaan sähköisesti koulun aloittamisajankohdan yhteydessä lukuvuosiopas. Oppaaseen on kirjattu ohjeet käytännön asioista ja koulun toiminnasta. Opas löytyy koulun www-sivuilta. Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun tekee yhteistyötä valtakunnallisen Taitojärjestön kanssa ja muiden Taito käsityö- ja muotoilukoulujen kanssa, yhteistyö heidän kanssansa on kehittämistyötä, kehittämishankkeita, tapahtumia, kampanjoita ja yhteisiä opetushenkilöstön koulutuksia. Opetuspaikkakuntien kaupungit/kunnat ja niiden eri kulttuuritoimijat, perusopetus, päiväkodit, asukastalot, harrasteteatterit sekä alueiden muut taiteen perusopetusopilaitokset. Yhteistyö on monipuolista: kehittämishankkeita, tapahtumia, näyttelyitä, työpajoja, produktioita jne.

13. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu kehittää toimintaansa jatkuvasti. Henkilöstö suunnittelee ja kehittää lukuvuosittain toimintaa ja opetusta. Opintojaksoja ja niiden sisältöjä työstetään yhdessä vakituisen opetushenkilöstön ja tuntiopettajien kanssa. Alueellisten vastuuhenkilöiden muodostama kehittämistiimi jakaa tietoa kehittämis- ja toimenpide-ehdotuksista koko Taito Etelä-Suomen muulle henkilöstölle. Henkilöstölle järjestetään koulutusta ajankohtaiset tarpeet huomioiden.

TULEVAISUUDEN SUUNNITTELIJAT,
MUOTOILIJAT JA KÄSITYÖN
HARRASTAJAT KASVAVAT KÄSI-
TYÖ- JA MUOTOILUKOULUSSA!

Taito Etelä-Suomen hallitus on hyväksynyt opetussuunnitelmaan 2.11.2022.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet

http://oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/taiteen_perusopetus/tpo2018/103/0/taiteen_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2017

TAITO KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU ETELÄ-SUOMEN JOHTOSÄÄNTÖ**1. Johtosäännön soveltaminen**

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomeen sovelletaan tämän johtosäännön määräyksiä, ellei toisin ole muualla laissa säädetty tai muussa asetuksessa määrätty.

2. Oppilaitoksen tehtävä ja tarkoitus

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomella on opetusministeriön myöntämä järjestämisluva antaa käsityön taiteen perusopetusta ja muuta käsityön taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa. Toimintaa säätelee laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja asetus (813/1998). Laki määrittelee taiteen perusopetuksen tarkoituksen.

Käsityön taiteen perusopetuksen tarkoituksen on tukea ja laajentaa taidekasvatusta. Taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta myös aikuisille, järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Se antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

3. Organisaatio

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi on osa Taito Etelä-Suomi ry:n toimintaa. Yhdistyksen säännöissä määritellään yhdistyksen nimi, kotipaikka, toiminta-alue, tarkoitus, tehtävät, jäsenyys, jäsenmaksut, toimielimet, toimihenkilöt, nimenkirjoitusoikeus, tilien päättäminen, sääntöjen muuttaminen ja toiminnan lopettaminen.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi antaa käsityön taiteen perusopetusta laajan ja/tai yleisen oppimäärän mukaisesti Helsingin, Haminan, Hyvinkään, Tuusulan, Lahden, Lappeenrannan, Lohjan, Porvoon ja Vantaan alueilla. Toiminta voidaan tarpeen mukaan aloittaa missä tahansa toimialueen kunnassa. Opetuskielenä on suomi.

4. Opetussuunnitelma

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomessa järjestettävä käsityön taiteen perusopetus määritellään valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa. Käsityö- ja muotoilukoululla tulee olla opetussuunnitelman perusteiden mukainen, hallituksen hyväksymä opetussuunnitelma.

5. Johtaminen

Taito käsityökoulu Etelä-Suomen ylin päätäntävalta kuuluu Taito Etelä-Suomi ry:n yhdistyksen kokoukselle, hallitukselle ja toiminnanjohtajalle. Käsityökoulun antama käsityön taiteen perusopetus on yksi yhdistyksen tulosalueista, jota johtaa rehtori ja alueelliset vastuuopettajat. Yhdistyksen hallitus päättää vakituisten opettajien työehdoista ja -suhteista. Tuntiopettajien rekrytoinnista vastaa rehtori yhdessä toiminnanjohtajan kanssa.

Nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai hallituksen määräämä muu nimenkirjoittaja aina kaksi yhdessä.

Käsityö- ja muotoilukoulun vuosittaiset toiminnan painopistealueet määritellään suunnittelu- ja kehityskeskusteluissa yhdessä toiminnanjohtajan ja rehtorin kanssa.

6. Henkilöstö

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen henkilöstön muodostavat toiminnanjohtaja, hallintopäällikkö, rehtori, alueelliset vastuuopettajat sekä opettajat. Taiteen perusopetusta järjestävän tahon henkilöstöstä säädetään laissa (633/1998) taiteen perusopetuksesta sekä opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädettävällä asetuksella (986/1998).

Toiminnanjohtajan tehtävät

1. Toiminnanjohtaja seuraa oppilaitoksen toiminnan ja talouden kehitystä sekä vastaa taloudellisesta ja laadullisesta toiminnasta sekä raportoinnista yhdessä rehtorin kanssa.
2. Allekirjoittaa vakituisen henkilökunnan työsopimukset ja toimii henkilökunnan esimiehenä.
3. Laatii kunnille vuosittain lähetettävät avustusanomukset yhdessä rehtorin kanssa.
4. Päättää suurista linjoista yhdessä yhdistyksen hallituksen kanssa.

Hallintopäällikön tehtävät

1. Seuraa oppilaitoksen talouden kehitystä sekä raportoi yksiköiden taloudellisesta seurannasta.
2. Palkanmaksu sekä hallintoon ja talouteen liittyvä raportointi.

Rehtorin tehtävät

1. Johtaa ja kehittää käsityö- ja muotoilukoulun toimintaa ja vastata opetussuunnitelman toteutumisesta sekä vastaa tilastoista ja raportointitiedoista.
2. Laatii yhdessä toiminnanjohtajan kanssa oppilaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman.
3. Toimii opetushenkilöstön esihenkilönä. Laatii tuntiopettajien työsopimukset sekä työtodistukset.
4. Vastaa käsityö- ja muotoilukoulun henkilöstöasioiden hoidosta sekä henkilöstön koulutuksen suunnittelusta ja toteutuksesta.
5. Uusien opettajien rekrytointi toiminnanjohtajan ja vastuupettajien kanssa sekä opettajien perehdytys.
6. Valvoo annettavaa opetusta ja oppilaiden suorituksia sekä opettajien ja muun henkilökunnan toimintaa.
7. Tekee vuosittain toiminnanjohtajalle esityksen lukukausimaksuista ja muista hallitukselle esitettävistä asioista.
8. Toimii aktiivisesti kuntien yhteistyöhenkilöiden kanssa käsityö- ja muotoilukoulun toiminnan ja talouden edistämiseksi.
9. Laatii yhdessä opettajien ja vastuupettajien kanssa vuosisuunnitelmat sekä opetusjärjestelyihin liittyvät asiat.
10. Käydä vuosittain kehitys- ja suunnittelukeskustelut alueellisten vastuupettajien kanssa yhdessä toiminnanjohtajan kanssa.
11. Vastaa siitä, että käsityö- ja muotoilukoulun omaisuutta hoidetaan ja käytetään tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.
12. Vastaa oppilashallinnosta, laskutuksesta ja yhteistyöstä oppilaiden vanhempien kanssa.
13. Hyväksyy opettajien tuntikirjaukset palkanmaksua varten.
14. Antaa todistukset taiteen perusopetuksesta ja muusta koulun toiminnasta.
15. Suunnittelee ja kehittää käsityö- ja muotoilukoulun toimintaa sekä projektien ja hankkeiden suunnittelu ja koordinointi.
16. Osallistuu opetustyöhön ja muiden tehtävien hoitoon suunnitelman mukaisesti, rehtorilla ei ole opetusvelvollisuutta.

Rehtori voi siirtää tehtävän alueellisen vastuupettajan suoritettavaksi toiminnanjohtajan suostumuksella, jolloin alueellinen vastuupettaja toimii esimiesoikeudella tehtävän suorituksessa.

Alueellisten vastuupettajien tehtävät

1. Laatii yhdessä rehtorin kanssa opetuksen vuosisuunnitelmat paikkakuntaakohtaisesti.
2. Vastaa käsityö- ja muotoilukoulun henkilöstöasioiden hoidosta yhdessä rehtorin kanssa.
3. Osallistuu käsityö- ja muotoilukoulun kehittämiseen ja työryhmiin sovitusti.
4. Laatii suunnitelman lukuvuoden omasta opetustyöstä sekä muista taiteen perusopetuksen tehtävistä lukuvuosittain.
5. Osallistuu opetustyöhön ja muiden tehtävien hoitoon suunnitelman mukaisesti.

6. Huolehtii alueellisista oppilastyönäyttelyistä.
7. Huolehtii oppilashallinnossa tehtävät oppilasvalinnat oman vastuualueen ryhmistä.
8. Tiedottaa oppilasvalinnasta ja muista ajankohtaisista asioista alueellisesti.
9. Materiaalihankinnat suunnitelman mukaan.
10. Osallistuu alueelliseen markkinointiin sovitun mukaan.
11. Alueellinen yhteistyö sovitun mukaan.
12. Hyväksyy opettajien tuntikirjaukset palkanmaksua varten.

Opettajien tehtävät

1. Antaa opetusta käsityö- ja muotoilukoulun opetussuunnitelman mukaan ja huolehtia siihen liittyvistä oppilasarviointi- ja muista tehtävistä sekä osallistua oman opetusalan opetuksen suunnitteluun ja kehittämiseen.
2. Pitää kirjaa opetuksesta annettujen ohjeiden mukaan.
3. Antaa vuosittain opetustyötään koskevan suunnitelman sekä selostuksen suunnitelman toteutumisesta rehtorille.
4. Hoitaa hallussaan olevaa oppilaitoksen kalustoa, opetusvälineitä ja oppimateriaalia asianmukaisesti.
5. Laatii tiedotuskirjeet oppilaille lukukauden alussa ja lopussa, vähintään 4 kirjettä vuodessa.
6. Laatii tuntikirjaukset palkanmaksua varten.

7. Oppilaat

Valintaperusteissa, oppilaaksi ottamisessa sekä oppilaiden oikeuksissa ja velvollisuuksissa noudatetaan oppilaitoksen opetussuunnitelmaa. Oppilas voi menettää opinto-oikeuden, mikäli hänen edellisen lukukautensa lukukausimaksu on maksamatta.

8. Toiminnan lopettaminen

Toiminnan lopettamisesta päättää hallitus.

ASETUS OPETUSTOIMENHENKILÖSTÖN KELPOISUUSVAATIMUKSISTA (986/1998)

6 luku Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

18 § Vapaan sivistystyön opettajan kelpoisuus

Vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetuksi opettajaksi on kelpoinen henkilö, jolla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä vähintään 35 opintoviikon laajuiset opettajan pedagogiset opinnot.

19 § Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta antavan opettajan kelpoisuus

Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on soveltuva alan ylempi korkeakoulututkinto tai soveltuva korkeakoulututkinto tai asianomaisen taiteenalan vähintään opistoasteinen opettajantutkinto.

20 § Muun taiteen perusopetusta antavan opettajan kelpoisuus

Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on tässä asetuksessa säädetty asianomaisen taiteenalan opettajan kelpoisuus, tai henkilö, jolla on asianomaiselle taiteen alalle soveltuva muu koulutus tai alalla työskentelyn kautta hankittu riittäväksi katsottu pätevyys.

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

1. Johdanto

Koulutuksen järjestäjänä Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoululla on velvollisuus laatia oppilaitoskohtainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma yhteistyössä henkilöstön kanssa. Suunnitelma sisällytetään osaksi oppilaitoksen opetussuunnitelmaa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Oppiva yhteisö edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Tasa-arvolaki velvoittaa kouluja huolehtimaan siitä, että tytöillä ja pojilla on samat mahdollisuudet koulutukseen sekä että opetus tukee lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. Koulun tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti.

Yhdenvertaisuuslain 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Yhdenvertaiset mahdollisuudet oppimiseen tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Yhdenvertaiset mahdollisuudet eivät tarkoita erojen kieltämistä. Erilaisten taustojen ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa yksilöiden mahdollisuuksiin saada koulutusta ja kehittää itseään kykyjensä mukaan.

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulu edistää kaikessa toiminnassaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus on varmistaa, että erilaisista lähtökohdista tulevat oppijat saavat tasavertaiset mahdollisuudet opiskeluun.

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on kirjattu toiminnot, jotka edistävät tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja ehkäisee sekä puuttuu syrjintään koulun toiminnassa. Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun tavoitteena on parantaa organisaation toiminnan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi tarvitaan positiivista asennetta ja halua parantaa oppilaitoksen sisäistä vuorovaikutusta. Tavoite on, että kaikkia oppilaitoksen jäseniä arvostetaan erilaisista taustoista ja lähtökohdista riippumatta. Myönteistä suhtautumista asioihin voidaan edistää myös ilman suuria resursseja.

2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työyhteisössä

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun työntekijöiden keskeisimpiä raameja ovat reilut pelisäännöt, selkeät toimintatavat ja tasapuolinen kohtelu. Suunnitelma ei yksin riitä, vaan tarvitaan rehellistä keskustelua ja kehittämistä – resursseja unohtamatta.

Johtaminen

- Johtamisessa otetaan huomioon työpaikan henkilöstön moninaisuus.
- Yhdenvertaisuuden edistäminen sisällytetään strategiaan tavoitteisiin ja Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun rakenteisiin.

Rekrytointi

- Eri ryhmiä edustavat työnhakijat kiinnostuvat organisaation työtehtävistä.
- Kaikilla päteillä hakijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi.
- Henkilöstön osaaminen monipuolistuu.

Perehdyttäminen

- Erilaisten työntekijöiden perehdyttäminen ja ohjaus on tehokasta, monipuolista ja joustavaa. Tuntiopettajille on erillinen perehdytysmateriaali.

Henkilöstökoulutus

- Henkilöstön osaamisen yhdenvertaisuus henkilöstölle suunnatuissa koulutuksissa.
- Kielteisiä asenteita puretaan työohjauksessa tai muulla vastaavalla tavalla.

Henkilöstön palkkaus, uralla eteneminen ja tehtäväjärjestelyt

- Palkkaus ja työehdot ovat oikeudenmukaisia.
- Henkilöstön työtehtäviä tukeviin koulutuksiin pääsy on kaikille tasapuolista.
- Tehtäväjärjestelyt vastaavat henkilöstön osaamista.

Työhyvinvointi ja työolojen kehittäminen

- Kiinnitetään huomiota työssä jaksamiseen ja avoimuuteen työyhteisössä.
- Henkilöstön toimintaedellytyksiä parannetaan tarvittaessa.

Työsuojelu

- Syrjintätapaukset osataan tunnistaa.
- Syrjintä- ja kiusaamistapauksiin puututaan viipymättä.
- Kannustetaan työntekijöitä avoimeen yhteistyöhön keskenään

Työntekijöiden osallisuuden lisääminen

- Kehitetään työntekijöiden vaikutusmahdollisuudet yhteisten asioiden valmistelussa
- Tuetaan työyhteisön avoimuutta ja luottamusta
- Työntekijöiden koko osaamispotentiaali on käytössä.

Tiedottaminen ja viestintä

- Organisaation sisäinen viestintä on avointa, toimivaa ja tavoittaa kaikki työntekijät.
- Henkilöstö on tietoinen organisaation sitoutumisesta yhdenvertaisuuden edistämiseen.

3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus oppimisympäristössä

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sisältyvät monin tavoin Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun yleisiin tavoitteisiin ja opetussuunnitelmien perusteisiin. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen vaikuttaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa huomioidaan sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolen moninaisuus. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Lähtökohtana on se, että pidetään kaikista opiskelijoista huolta, arvostetaan oppijoiden erilaisuutta sekä tuetaan heidän henkilökohtaista kasvuaan kohti hyvää elämää. Yhdenvertaisuuden edistäminen tarkoittaa erilaisten lähtökohtien tunnistamista sekä sellaisten opetus- tai työjärjestelyiden luomista, että jokainen opiskelija voi saavuttaa hänelle asetut tavoitteet.

Opetuksen yksilöllistäminen

- etenemistä tuetaan luomalla mahdollisuuksia mm. henkilökohtaisille opintopoluille
- itsenäiselle opiskelulle.

Onko kaikilla yhdenvertaiset mahdollisuudet edetä opinnoissa?

- kannustetaan yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia opinnoissa
- jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsaa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja
- lisätään tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta
- ollaan sukupuolitietoisia ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa
- kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen työtapoja, oppimisympäristöjä ja yhteistyökumppaneita valittaessa.

Oppilasvalinnat

- oppilaitoksella on selkeät oppilaaksiottokriteerit

Opetuksen järjestäminen

- opetukseen tarkoitetut tilat ovat esteettömiä

4. Toimenpiteet (mahdollisissa syrjätilanteissa)

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on kirjattu konkreettisia toimenpiteitä ongelmatilanteiden varalle. Mahdollisissa ongelmatilanteissa selvitetään mihin toimenpiteisiin ryhdytään, mihin toimenpiteillä pyritään, kenen vastuulla ne ovat ja millä aikataululla toteutetaan sekä miten toimenpiteen vaikutuksia arvioidaan.

- Millaisia keinoja syrjinnän tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi kehitetään.
- Kenen vastuulla on ongelmatilanteiden toimenpiteiden toteuttaminen.

5. Seuranta ja arviointi

Toimenpiteiden vaikutuksia tulee seurata säännöllisin väliajoin. Seurannan vastuu on Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun rehtorilla tai sitä varten erikseen perustettavalle ryhmällä. Seurannan muotoja ovat esimerkiksi laadunvarmistusmenetelmät ja vaikutusten arviointimenetelmät sekä seurantakyselyt.

- Millaisella aikataululla Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vaikutuksia arvioidaan.
- Millaisilla eri toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan - seurantakyselyt, tilastot jne.
- Kenen vastuulla seurannan ja arvioinnin toteuttaminen on - rehtorilla tai sitä varten erikseen perustettavalle ryhmällä.

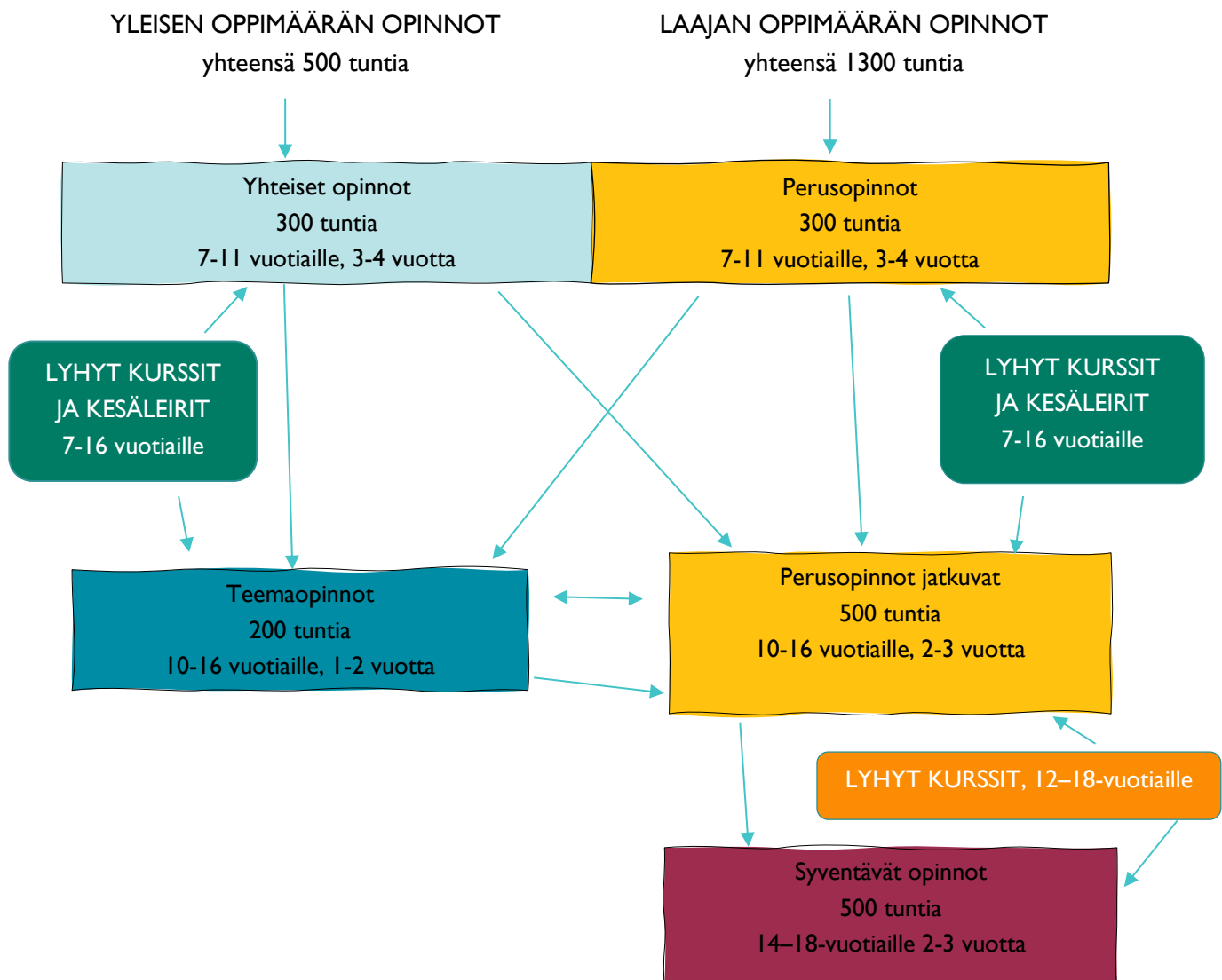
Suunnitelman tekeminen ei tarkoita, että kaikki haasteet voitaisiin ratkaista kerralla. Kehitys tapahtuu askel askeleelta ja oleellista on, että tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta estävät haasteet on tiedostettu ja niihin pyritään vaikuttamaan. Suunnitelman tavoitteet voidaan jakaa pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteiksi, jolloin niiden toteutuminen on myös realistista.

taito

KÄSITYÖ- JA
MUOTOILUKOULU
ETELÄ-SUOMI

VARHAISIÄN KÄSITYÖKASVATUS
4–6-vuotiaille, 1–2 vuotta

LASTEN JA NUORTEN KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUS

Käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän

PÄÄTTÖTODISTUS

etunimi sukunimi

xx.xx.xxxx-loppuosa

on suorittanut käsityön taiteen perusopetuksessa yleisen oppimäärän
opinnot ajalla x.x.xxxx-x.x.xxxx, yhteensä 500 tuntia.

Oppilas on suorittanut seuraavat yleisen oppimäärän yhteisten opintojen
opintokokonaisuudet seuraavasti, yhteensä 300 tuntia.

- 1) Pukeutuminen, laajuus xx tuntia
- 2) Esine ja tekstiiliympäristöt, laajuus xx tunti
- 3) Palveluympäristöt, laajuus xx tuntia
- 4) Rakennetut ja luonnonympäristöt, laajuus xx tuntia

Oppilas on suorittanut seuraavat yleisen oppimäärän teemaopintojen
opintokokonaisuudet seuraavasti, yhteensä 200 tuntia.

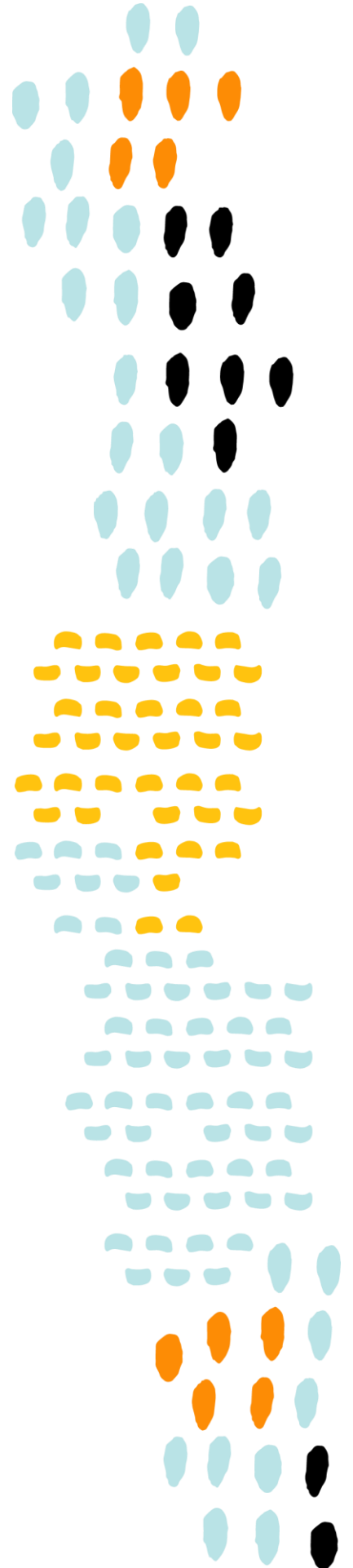
- 1) Pukeutuminen, laajuus xx tuntia
- 2) Esine ja tekstiiliympäristöt, laajuus xx tunti
- 3) Palveluympäristöt, laajuus xx tuntia
- 4) Rakennetut ja luonnonympäristöt, laajuus xx tuntia

Käsityön taiteen perusopetus perustuu lakeihin 633/1998, 635/1998 ja asetuksiin 813/1998,
806/1998, 986/1998. Opetusministeriö on myöntänyt TaitoEtelä-Suomi ry:n Käsityö- ja
muotoilukoululle koulutuksen järjestämisluvan 16.5.2019. Koulutus on toteutettu
Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän
opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Helsingissä xx.xx.xxxx

TAITO ETELÄ-SUOMI RY
Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi

rehtori

*Onni elää
käsityössä.*